

KOKOUSAIKA	Torstaina 31.10.2019 kello 18.00 – 19:00	
KOKOUSPAIKKA	Vesannon kunnantoinmisto, kokoushuone, Keskustie 5, 73200 Vesanto	
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET (ja merkintä siitä, kuka toimi puheenjohtajana)	Jännti Eeva Manninen Katriina Simonen Jussi Simonen Risto Tirkkonen Mirja	puheenjohtaja varapj
MUUT SAAPUVILLA OLLEET (ja läsnäolon peruste)	Huttunen Jani	Ympäristönsuojelutarkastaja, esittelijä
LAILLISUUS JA PÄÄTÖS- VALTAISUUS	Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja saapuvilla olevien jäsenten määrään nähden päätösvaltaiseksi.	
ASIAT	§ 17 - 24	
PÖYTÄKIRJAN TARKAS- TUSTAPA (tarkastuspaikka ja -aika sekä tarkastajien valinta)	Tästä kokouksesta laadittava pöytäkirja tarkastetaan heti kokouksen jälkeen. Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan 2 jäsentä.	
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOI- TUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja Eeva Jännti	Simonen Jussi Pöytäkirjanpitäjä Jani Huttunen
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Tarkastusaika 31.10.2019, klo 19:15	
Pöytäkirja on tarkastettu ja to- dettu kokouksen kulun mu- kaiseksi. Pöytäkirjan käsittely- lehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme	Allekirjoitukset Simonen Risto	Simonen Jussi
PÖYTÄKIRJA ON PIDETTY YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ	Paikka ja pvm Tämä pöytäkirja on 4.11.2019 nähtävillä Keiteleen kunnan verkkosi- vuilla ja Tervon kunnan teknisessä toimistossa.	
	Virka-asema pöytäkirjanpitäjä	Ympäristönsuojelutarkastaja Allekirjoitus

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Pykälä	Liite	Asia
17		Maa-ainesluvan rauettaminen, yksityishenkilö, Riivikko (921-406-24-0), Vesanto
18		Ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallan delegointi viranhaltijalle
19		Ysl 170 §:n mukainen ilmoitus toiminnanharjoittajan vaihtuminen, Hepolan tila, Vesanto
20	1, 2, 3, 4, 5	Oikaisuvaatimus laituriasiaan, Tervo
21	6, 7, 8	Savo-Pielisen jätelautakunta jätetaksaluonnokset lausunto
22	9	Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien yhteinen rakennusjärjestys, lausunnot ja ehdotus uudeksi rakennusjärjestykseksi
23		Tiedoksi ilmoitusasiat
24		Tiedoksi viranhaltijapäätökset

MAA-AINESLUVAN RAUETTAMINEN, YKSITYISHENKILÖ, RIIVIKKO (921-406-24-0),
VESANTO

Ymp.ltk
17 §

Yksityishenkilölle on myönnetty (26.3.2013 § 7, maaseutu ja ympäristölautakunta) maa-aineslupa Vesannon kunnan Riivikonkylän tilalle Riivikko (921-406-24-0) 60 000 m³ maa-ainesmäärälle 2,1 ha:n ottamisalueelle. Ottamistoiminta alueella on päättynyt vuonna 2017. Luvan haltija on esittänyt valvontatarkastuksella 1.10.2019 luvan rauettamista.

Tarkastuksella 1.10.2019 todettiin, että ottotoiminta alueella on ollut vähäistä. Vuodesta 2017 lähtien alueella ei ole ollut ottoa. Alue on siisti. Luvan haltija loiventanut alueen reunoja, siten, ettei alueella ole jyrkkiä pudotuksia. Alueen isompia kiviä on sijoitettu alueelle siten, että ne muodostavat pieniä kasoja, jotka sopivat maisemaan ja metsittymisen myötä ympäristöön. Alueen metsittyminen on käynnistynyt luontaisesti ja alueella kasvaa luonnostaa männyn ja koivun taimia sekä aluskasvillisuutta.

Asiasta ei ole ollut tarpeen pyytää lausuntoja, kuuluttaa eikä tiedottaa. Asianosaisten kuuleminen on katsottu tarpeettomaksi, koska toiminnan lopettaminen vähentää naapureille aiheutuvaa haittaa sekä muuta ympäristökuormitusta alueella. Toiminnanharjoittajaa ei ole tarpeen erikseen kuulla luvan rauettamisasiaa käsitelyssä, koska toiminnanharjoittaja on itse ilmoittanut, ettei toimintaa jatketa. Asialla ei katsota olevan vaikutuksia muiden asianosaisten kuin luvan haltijan etuun tai oikeuteen.

Päätösesitys:

Maaseutu ja ympäristölautakunnan myöntämä maa-aineslupa (26.3.2013 §7) raukeaa tällä päätöksellä ja toiminnanharjoittaja vapautetaan maa-ainesluvan velvoitteista.

Toiminnanharjoittaja on esittänyt pyynnön luvan rauettamisesta. Ottamistoiminta alueella on päättynyt. Päätöksestä ei peritä käsitelymaksua.

Valmistelija:

Ympäristönsuojelutarkastaja Jani Huttunen
044 7975 552, jani.huttunen@tervo.fi

Päätös:

Hyväksytty esityksen mukaisesti

YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN TOIMIVALLAN DELEGOINTI VIRANHALTIJALLE

Ymp.ltk
18 §

Kunnanvaltuusto voi antaa kuntien ympäristönsuojeluhallinnosta annetun lain 7 §:n nojalla kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle oikeuden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle, jollei laissa erikseen toisin säädetä.

Toimivaltaa ei voida siirtää asiassa, joka sisältää hallinnollisen pakon käyttämistä. Viranhaltijalla tulee olla tehtävän edellyttämä pätevyys. Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien yhteinen ympäristölautakunta.

Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun järjestämisestä laaditun sopimuksen (hyv. 8.2.2019 Keitele, 11.2.2019 Tervon, 14.2.2019 Vesanto) mukaan ympäristönsuojelun tuloksikkoo vastaa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain sekä ympäristönsuojelu-, jäte-, vesi-, vesiliikenne-, maa-aines-, maastoliikenne-, vesihuolto- ja luonnon-suojelulain mukaisista kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tarkoitetuista tehtävistä. Sopimuksen yhteydessä on käsitelty ja hyväksytty ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallan delegointeja viranhaltijoille.

Ympäristönsuojelulain (YSL) 156 d § mukaan talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeaminen enintään viiden vuoden ajaksi kerrallaan on em. laissa määrätty kunnan toimivaltaiselle viranomaiselle. Kaikki yhteistoiminta-alueen kunnat ovat alla luetelluilla päätöksillään määränneet YSL 156 d mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen:

- Keiteleen kunnanhallitus 12.8.2019 § 129
- Tervon kunnanvaltuusto 27.8.2019 § 40
- Vesannon kunnanvaltuusto 23.9.2019 § 39

Poikkeusten myöntämistä ei ole tarkoituksenmukaista käsitellä lautakuntatasolla. Määräaikaisen poikkeuksen myöntäminen YSL 156 d§ mukaisista jätevesien käsittelyvaatimuksista on syytä delegoida edelleen viranhaltijalle 1.11.2019 alkaen.

Päätösesitys:

Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien yhteinen ympäristölautakunta päättää siirtää päätösvaltaansa alaiselleen viranhaltijalle Keiteleen, Tervon ja Vesannon kunnissa. Ympäristönsuojelulain 23 §:n mukaiset ympäristönsuojeluviranomainen on ympäristönsuojelutarkastaja tai kunnanhallituksien määräämä viranhaltija tai

edellä mainittujen sijaiseksi määrätty viranhaltija, sekä virkamääräyksellä ympäristösuojelutarkastajan tehtäviä hoitamaan määrätty.

Muutokset toimivallan siirrosta tulevat voimaan 1.11.2019. Päättöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Valmistelija:

Ympäristönsuojelutarkastaja Jani Huttunen

044 7975 552, jani.huttunen@tervo.fi

Päätös:

Hyväksytty esityksen mukaisesti

YSL 170 §:N MUKAINEN ILMOITUS TOIMINNANHARJOITTAJAN VAIHTUMINEN,
HEPOLAN TILA, VESANTO

Ymp.ltk
19 §

Johannes Korhonen (Y-tunnus 2342188-7) on jättänyt kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelulain (527/2014) 170 §:n mukaisen ilmoituksen toiminnanharjoittajan vaihtumisesta sähköpostilla (24.9.2019), koskien eläinsuojan ympäristölupaa, os. Suonenjoentie 370.

Vesannon kunnan maaseutu- ja ympäristölautakunta on myöntänyt 1.11.2007 ympäristöluvan 64 nautayksikköä käsittävän lypsykarjarakennuksen toimintaan Vesannon kunnan Vesamäen kylässä tilalle Hepola RN:o 8:56, Timo Korhoselle (Y-tunnus: 1174009-8).

Karjarakennus sijaitsee Vesannon kunnan Vesamäen kylässä Hepola-nimisellä tilalla RN:o 8:56. Osoite on Suonenjoentie 370, 72300 Vesanto. Tilan omistaa Johannes Korhonen 12.9.2019 lähtien ja se sijaitsee haja-asutusalueella. Tilan alueella ei ole arvokkaita luontokohteita eikä suojeltavia maisema-alueita, eikä tila tai sen peltoja ole pohjavesialueella.

Lupa koskee kotieläinrakennusta ja lietesäiliötä. 1100 m²:n suurinen pihattotyyppinen navetta käsittää tarvittavat tilat vasikoille, 8 hieholle ja 40 lypsylehmälle sekä maitohuoneen, varastotilaa ja aputilat. Lisäksi rakennetaan jaloittelutarha, jossa tiivispohjaista alaa 200 m² ja kuorikkeella kuivitettua 225 m². Rakennukselle on myönnetty rakennuslupa 26.10.2007.

YSL 170 §:n mukaisesti luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle etukäteen toiminnan aloittamisesta, jos aloitusajankohta ei käy ilmi lupahakemuksesta tai lupapäätöksestä taikka jos se muuttuu etukäteen ilmoitetusta.

Luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle:

- 1) toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä;
- 2) toiminnan lopettamisesta
- 3) muista toimintaa koskevista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen taikka säädösten, ilmoituspäätöksen tai luvan noudattamiseen.

Luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajan vaihtuessa uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava vaihtumisesta valvontaviranomaiselle.

Luvanvaraista toimintaa koskeva ilmoitus on tehtävä valtion valvontaviranomaiselle, jos ympäristöluvan myöntää valtion ympäristölupaviranomainen, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoituksenvaraista toimintaa koskeva YSL 170 §:n mukainen ilmoitus on tehtävä valtion valvontaviranomaiselle, jos ilmoituksen on käsitellyt valtion ympäristölupaviranomainen, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Rekisteröitävää toimintaa koskeva ilmoitus on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jollei kysymys ole 32 §:n 2 momentissa tarkoitusta jätteen käsittelystä, jolloin ilmoitus tehdään valtion valvontaviranomaiselle.

Päätösesitys

Keiteleen, Tervon ja Vesannon kunnan ympäristölautakunta merkitsee tiedokseen ilmoituksen toiminnanharjoittajan vaihtumisesta. Ympäristölupa ja sen vastuut sekä velvoitteet Timo Korhoselta (Y-tunnus: 1174009-8) uudelle toiminnanharjoittajalle Johannes Korhoselle (Y-tunnus 2342188-7). Ympäristölupa käsittää 64 nautaysikköä käsittävän lypsykarjarakennuksen toiminnan.

Uuden toiminnanharjoittajan tulee toimittaa ympäristöhallinnon sähköiseen tietojärjestelmään ajantasaiset tiedot ja raportit tilan nykytilanteesta **31.1.2020 mennessä**.

Valmistelija:

Ympäristönsuojelutarkastaja Jani Huttunen
044 7975 552, jani.huttunen@tervo.fi

Päätös:

Hyväksytty esityksen mukaisesti

OIKAISUVAATIMUS LAITURIASIAAN, TERVO

Ymp.ltk
20 §

Aikaisempi käsittely:
Ymp.ltk 29.8.2019 § 10

Ympäristölautakunnan kokouksessaan 29.8.2019 §10 käsitteli oikaisuvaatimusta koskien laituriasiaa Tervon kunnassa sijaitsevalla kiinteistöllä 844-411-17-25.

Lautakunta käsitteli oikaisuvaatimukseen liittyvät ensisijaiset vaatimukset. Ensimmäinen asia oli, että ympäristölautakunnan tulee kumota vs. rakennustarkastajan 3.7.2019 tekemä päätös, siitä, ettei laiturin jälkiluvittamiselle ole syytä ja laiturille tulee hakea toimenpidelupa. Asian käsittelyä siirrettiin seuraavaan ympäristölautakunnan kokoukseen, koska asian ratkaisemiseksi ei ollut tarpeellisia tietoja sekä selvityksiä (hallintolaki 31 §). Lisäksi asian toista asianosaista piti kuulla ennen asian ratkaisemista (hallintolaki 34 – 37 §).

Toinen asia oli koski vaatimusta, jossa oikaisuvaatimuksen tekijä vaati, että heille toimitetaan vs. rakennustarkastajan mittaukset laiturin osalta, mahdolliset piirrokset ja valokuvat ennen asian ratkaisemista. Lisäksi pyydetään saada vesialueen omistajan lausunto asiasta ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen käytössä olleet valokuvat. Toinen asia hyväksyttiin laillisuus ja tarkoituksenmukaisuuden perusteella. Tervon kunnan rakennustarkastaja toimitti pyydetty liitteet postitse 2.9.2019 molemmille asianosaisille. Toimituksesta oli jäänyt uupumaan Hautalahti-Riitlampi kalastuskunta nimisen osakaskunnan lausunto, joka toimitettiin 10.9.2019 sähköpostilla asianosaisille.

Oikaisuvaatimuksen tekijälle varattiin aika täydentää oikaisuvaatimustaan. (hallintolaki 22 ja 33 §). Täydennetty oikaisuvaatimus pyydettiin toimittamaan 16.9 klo 12:00 mennessä. Oikaisuvaatimus täydennyksineen tuli sähköpostilla 30.9.2019.

Toiselle asianosaiselle ennen asian ratkaisemista varattiin tilaisuus antaa selityksensä toisen tekemistä vaatimuksista ja asiassa olevista selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asianosaiselle ilmoitettiin kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Vastinetta oikaisuvaatimukselle ja sen täydennyksille pyydettiin 17.10.2019 mennessä toimitettavaksi ympäristölautakunnalle. Vastinepyyntö luovutettiin asianosaiselle 30.9.2019 ja vastine saapui kirjeellä Tervon kunnanvirastoon 16.10.2019. Oikaisuvaatimuksen tekijä halusi kommentoida vielä kiinteistönomistajien (844-411-17-25) vastinetta. Asiaan liittyvät dokumentit on listattu kohdassa "liitteet".

Oikaisuvaatimuksen täydennys ei muuttanut alkuperäistä oikaisuvaatimuksen vaadetta eli vs. rakennustarkastajan 3.7.2019 tekemän päätöksen kumoamista.

Liitteet:

- Liite 1: Pöytäkirjanote Ymp. Itk 29.8.2019, §10
Liite 2: Oikaisuvaatimus (22.7.2019)
Liite 3: Oikaisuvaatimuksen täydennys (15.9.2019)
Liite 4: Kiinteistönomistajien (844-411-17-25) vastine (16.10.2019)
Liite 5: Oikaisuvaatimuksen tekijöiden kommentit vastineesta (22.10.2019)

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta hyväksyy oikaisuvaatimuksen laillisuusperusteella. Lautakunta kumoo rakennustarkastajan päätöksen 3.7.2019.

Kehotus:

Ympäristölautakunta kehottaa kiinteistön 844-411-17-25 omistajia hakemaan laiturille toimenpideluvan tai saattamaan laiturin rakennusjärjestyksen mukaiseksi. Toimenpideilmoitus tulee jättää rakennusvalvontaviranomaiselle **31.2.2020** mennessä tai rakennusvalvontaviranomaiselle tulee em. määräaikaan mennessä ilmoittaa kirjallisesti suunnitelma muista toimenpiteistä, joilla laiturin saadaan rakennusjärjestyksen mukaiseen tilaan tai tilaan ettei toimenpidelupailmoitukselle ole tarvetta.

Perustelut:

Tervon kunnassa voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaisesti (hyv. Tervon kunnanvaltuusto 12.11.2001, 57 §) suurehko laiturin, jossa on enemmän kuin 5 venepaikkaa tai pituutta on enemmän kuin 15 m tulee hakea kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta toimenpidelupa. vs. Rakennustarkastaja on todennut katselmuspöytäkirjassaan 9.7.2019 laiturin olevan yli 15 m pitkä. Laituri ylittää toimenpideilmoituksen rajan.

Valmistelijat:

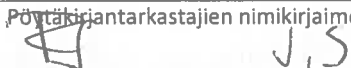
Ympäristönsuojelutarkastaja Jani Huttunen
044 7975 552, jani.huttunen@tervo.fi

vs. Rakennustarkastaja Jukka Korhonen
044 7975 350, jukka.korhonen@tervo.fi

Päätös:

Hyväksytty esityksen mukaisesti

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet:

SAVO-PIELISEN JÄTELAUTAKUNTA JÄTETAKSALUONNOKSET LAUSUNTO

Ymp.ltk
21 §

Savo-Pielisen jätelautakunta pyytää kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta lausuntoa jätetaksojen luonnoksista. Lausunto pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköisesti jätelautakunnan asiointisähköpostiin jatelautakunta@kuopio.fi. Taksaluonnokset on asetettu yleisesti nähtäville jätelautakunnan verkkosivuille 10.10. – 31.10.2019 välisenä aikana.

Jätelautakunnan toimialueensa kunnille lähettämässään kirjeessään (liite 6) kertoo seuraavanlaisesti;

Savo-Pielisen jätelautakunta on käsittelyssä vuoden 2020 alussa voimaan tulevat jätetaksat. Jätekasoissa määritellään maksut jätehuolto- palveluille, jotka kunnallinen jäteyhtiö Jätekuukko järjestää. Toinen taksoista koskee kunnan ensisijaiselle jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvia kotitalouksia sekä kuntien hallinto- ja palvelutoimintaa, toinen kunnan toissijaiselle jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvia toimintoja, kuten yrityksiä (TSV).

Kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon laajuus ja kunnallisen jäteyhtiön, Jätekuukon, asiakasmäärät vaikuttavat jätemaksujen tasoon. Kunnan vastuu jätehuollossa on kaventunut vuoden 2019 alussa voimaan tullella jätelain muutoksella. Kunnan jätehuoltojärjestelmästä poistuu vuosina 2019-2021 valtion ja seurakuntien hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteet sekä yksityisten sosiaali-, terveys- ja koulutuspalvelujen yhdyskuntajätteet. Hankintoja koskevan sääntelyn muututtua kuntiin nähden sidosyksikköasemassa toimivat kunnalliset jäteyhtiöt ovat rajaa- massa lisäksi markkinaehtoisien toimintansa osuutta liikevaihdosta. Jätekuukko on tehnyt yritysjärjestelyjä, joiden myötä se on luopunut pääosin markkinaehtoisesta toiminnastaan.

Asiakasmäärien pieneneminen ja katteellisen yritysmyynnin väheneminen supistaa todennäköisesti Jätekuukon tulosta. Jätekuukon tulos on ollut kuitenkin viime vuosina erittäin hyvä, joten korotustarvetta jätemaksuihin ei ole. Toisaalta jätemaksuja ei myöskään merkittävästi alenneta, vaan muutoksissa pidetään maltillinen linja. Yhä tiukentuva jätelainsäädäntö ja kiertotalouden edistämiskaavat edellyttävät tulevana vuosina jätehuollon kehittämistä ja investointeja, joihin Jätekuukon kertynyt tulosta on tarvetta käyttää. Kierrätyksen edistämiseksi tarvitaan uusia keräysratkaisuja, jätteiden esikäsittelyratkaisuja sekä digitaalisuuden entistä vahvempaa hyödyntämistä. Lisäksi jätekeskuksella ja lajittelu- asemilla on investointitarpeita.

Perusmaksut ja jäteastioiden tyhjennysmaksut ovat säilymässä ennallaan. Sen sijaan syväkeräyssäiliöiden tyhjennyshinnat laskevat suurilta osin.

Kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvia jätteitä koskevassa taksassa on asetettu jätemaksut ns. TSV-palveluja käyttäville yrityksille. TSV-palvelut ovat kunnallisen jäteyhtiön elinkeinotoiminnalle järjestämiä jätehuoltopalveluja tilanteessa, jossa jätteen haltija pyytää palvelua yksityisen palveluntarjonnan puutteiden vuoksi.

Jätekeskuksella ja lajitteluasemilla vastaanotettujen kuormien maksut säilyvät pääosin ennallaan. Joidenkin jätelajien vastaanottohinnat jätekeskuksella nousevat kustannusten nousun vuoksi. Lisäksi jätekeskuksen hintoihin otetaan mahdollisuus korottaa tai laskea taksassa määriteltä hintaa 20 %, jos jätteen ominaisuuksien, määrän tai muiden syiden vuoksi jäte-erästä aiheutuu tavallisesta poikkeavia vastaanotto- ja käsittelykustannuksia.

Jätetaksaan tarkistetaan lisäksi joidenkin lisäpalvelujen hintoja ja otetaan hinnat uusille lisäpalveluille

Liitteet

Liite 6: Kirje kuntien jätetaksaluonnoksista 2020

Liite 7: Jätetaksa luonnos 1.1.2020 alkaen

Liite 8: TSV-jätetaksa 1.1.2020 alkaen

Päätösesitys:

Ympäristölautakunta toteaa taksamuutokset ovat perusteltuja ja kohtuullisia. Tervon kunta (kunnanhallitus 19.12.2016 §248) ja Vesannon kunta (12.12.2016, §59) on sitoutunut Savo-Pielisen alueen jätepoliittiseen ohjelmaan joidenka tavoitteiden saavuttamiseksi.

Yhä tiukentuva jätelainsäädäntö ja kiertotalouden edistämisaatimukset edellyttävät tulevana vuosina jätehuollon kehittämistä ja investointeja, joihin Jätehuollon kertynyt tulosta on tarvetta käyttää. Kierrätyksen edistämiseksi tarvitaan uusia keräysratkaisuja, jätteiden esikäsittelyratkaisuja sekä digitaalisuuden entistä vahvempaa hyödyntämistä. Lisäksi jätekeskuksella ja lajitteluasemilla on investointitarpeita.

Jätehuollon tulos on ollut kuitenkin viime vuosina erittäin hyvä, joten korotustarvetta jätemaksuihin ei ole. Toisaalta jätemaksuja ei myöskään merkittävästi alenneta, vaan muutoksissa pidetään maltillinen linja.

Ympäristölautakunta katsoo, että jätepoliittisen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi sekä asiakasmäärien pienenemisen ja katteellisen yritysmyynnin väheneminen supistumiseen on hyvä varautua, jotta tavoitteista ei jouduta luopumaan, toimiva jätehuolto voidaan säilyttää alueella entisellään ja maksujen korotustarpeet pysyvät maltillisina.

Ympäristölautakunta näkee erittäin toivottuna ja hyvänä lisäyksenä kompostori palvelun, joka sisältää ympärivuotisen kompostointiin soveltuvan kompostorin ja sen toimittamisen kiinteistölle ja ohjeet kompostoinnin aloittamista varten. Hyvänä pidetään myös uutta korttelikeräystä. Korttelikeräyksellä tarkoitetaan sitä, että Jätekukko järjestää alueelle korttelikohtaisia tai usean korttelin yhteisiä jätteenkeräyspisteitä, joita alueen kiinteistöt käyttävät kiinteistökohtaisten jäteastioiden sijaan. Kun samaa jättepistettä käyttää useampi toimija, jäteautoliikenne ja siitä aiheutuvat päästöt vähenvät.

Ympäristönsuojelutarkastaja Jani Huttunen
044 7975 552, jani.huttunen@tervo.fi

Päätös

Hyväksytty esityksen mukaisesti

KEITELEEN, TERVON JA VESANNON KUNTIEN YHTEINEN RAKENNUSJÄRJESTYS,
LAUSUNNOT JA EHDOTUS UUDEKSI RAKENNUSJÄRJESTYKSEKSI

Ymp.ltk

22§

Aikaisempi käsittely:

Ymp.ltk 29.8.2019 § 6

Rakennusjärjestysluonnoksesta on pyydetty lausuntoa 2.7.2019 – 1.9.2019 välisenä aikana. Lausuntopyyntö on lähetetty 2.7.2019: Museovirastolle, Pohjois-Savon ELY-keskukselle, Pohjois-Savon maakuntaliitolle, Kuopion kulttuurihistoriallinen museolle, Keiteleen, Tervon ja Vesannon ympäristönsuojeluviranomaiselle, Keiteleen, Tervon ja Vesannon terveydensuojeluviranomaiselle ja Pohjois-Savon pelastuslaitokselle.

Rakennusjärjestysluonnoksesta on saatu kolme lausuntoa.

Pohjois-Savon ELY-keskus / ympäristölakimies Juha Perho on täsmentänyt lähinnä määritelmiä ja sanamuotoja. Alla joitain huomioita lausunnosta.

ELY-keskus kiinnitti lausuntoa valmistellessaan huomiota siihen, että luonnosvaiheen asiakirjoja ei ollut (ainakaan) helposti löydettävissä sen enempää Tervon, Keiteleen kuin Vesannonkaan internetsivuilta. Ehdotusvaiheen tiedottamiseen onkin syytä kiinnittää erityistä huomiota.

Myös lausuntomateriaalin liitteenä olevan OAS:n sisältöä olisi tarpeen päivittää. Siitä olisi syytä käydä ilmi muun ohessa se, miten rakennusjärjestyksen vaikutuksia on arvioitu tai miten niitä aiotaan arvioida. Tarpeelliset vaikutustenarvioinnit on syytä laatia ja saat-taa nähtäville viimeistään ehdotusvaiheessa.

OAS:ssa olisi myös hyvä konkreettisesti avata niitä keinoja, joilla osallistamista/tiedottamista on tehty

Luonnoksen (s. 2) mukaan grillikota on rakennelma, jos siinä ei ole kiinteää tulisijaa. Tulisijalla luonnoksessa puolestaan tarkoitetaan kiinteästi savuhormiin liitettyä takkaa, uunia tms. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan olisi syytä välttää em. kaltaisia kategorisia määritelmiä ainakin silloin, jos näiden soveltamisessa voidaan ajautua ristiriitaan MRL:n säännösten ja niitä koskevan oikeuskäytännön kanssa. MRL 113 § 1 momentin sanamuodon mukaan myös grillikota voitaneen tulkita rakennukseksi, jos se ominaisuuksiensa vuoksi edellyttää viranomaisvalvontaa turvallisuuden, terveellisyyteen, maisemaan, viihtyisyyteen, ympäristönäkökohtiin taikka muihin MRL:n tavoitteisiin liittyvistä syistä.

Laiturien toimenpideluvanvaraisuuden osalta raja-arvot on määriteltä varsin korkealle (pinta-ala yli 30 m² tai pituus yli 15 m). Vaikka laitureiden rakentamiseen sovelletaan myös vesilain (587/2011) luvantarvetta koskevia säännöksiä, olisi syytä vielä pohtia, onko toimenpideluvanvaraisuuden kynnystä syytä alentaa nyt ehdotetusta. Laiturien rakentamista koskevalla ennakkovalvonnalla voidaan vähentää riitatilanteita ja näin ollen myös jälki-valvonnan tarvetta.

Sivuilla 8–9 viitataan maantielakiin ja sen 52 §:ään. Lakimuutosten johdosta on syytä huomioida, että laki 503/2005 on nykyisin nimeltään laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005).

Tervon kunnan ympäristöterveyspalvelut toimiessaan **Tervon, Vesannon ja Keiteleen kuntien terveydensuojeluviranomaisena** lausui rakennusjärjestyksestä muun muassa seuraavaa.

Jätevesijärjestelmää tai viemäriinjaa kiinteistölle rakennettaessa tulee huomioida terveydensuojelulainsäädäntö, jonka mukaan jätevesien johtaminen ja puhdistus on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa. Jätevesiviemäriin tai kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän sijoittelu, rakentaminen ja kunnossapito, tulee järjestää siten, ettei se aiheuta talousveden laadun tai maaperän terveydellisen laadun huonontumista. Kiinteistölle jäteveden johtamisjärjestelmää rakennettaessa tulee huomioida kiinteistöllä tai sen välittömässä läheisyydessä mahdollisesti sijaitsevat yksityiset pohjavesikaivot. Jäteveden johtamisjärjestelmien tulee sijaita riittävällä etäisyydellä raakavesilähteistä.

Rannan läheisyyteen mahdollisesti sijoitettavien käymälöiden osalta tulee huomioida, että kuivakäymälä sijoitetaan riittävän tiiviille alustalle, ettei käymälä aiheuta hajun, talousveden tai maaperän likaantumisen vuoksi terveyshaittaa.

Puita ja pensaita ei tule istuttaa rakennuksen välittömään läheisyyteen. Puiden juurakot voivat vahingoittaa rakennuksen rakenteita ja edesauttaa kosteusvaurion ja näin terveyshaitan syntymistä. Juurakot voivat vahingoittaa myös talon viemäreitä ja salaojia, joka voi aiheuttaa maaperän terveydellisen laadun huonontumista ja kosteusvaurioita. Puut ja pensaat voivat olla rakennuksen rakenteille kosteusrasite.

Pilaantuneiden maa-alueiden rakentamisessa tulee ottaa huomioon, että erittäin korkean radonpitoisuuden alueilla tulee käyttää perustustapoja, joilla varmin pystytään takaamaan alhainen sisäilman radonpitoisuus (radonturvallinen rakentaminen).

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen lausunto sisälsi muun muassa seuraavanlaisia huomioita.

Tontin osoitenumerointi

Rakennukseen on asetettava kadulta tai muulta liikenneväylältä näkyvään paikkaan osoitemerkintä. Mikäli merkintä ei näy kadulle tai tielle, merkinnän tulee olla myös kadun tai rakennuspaikalle haarautuvan tien varressa. Katujen risteyksessä rakennuksen molempiin kadunvarsiseiniin on merkittävä kadun nimi ja katunumero. Osoitetekstin (musta) korkeus tulee olla 10 cm ja pohjalevyn (valkea) korkeus 16 cm.

Kiinteistön haltijan tulee huolehtia, että osoiteteksti ja -numerointi sekä porrasopasteet ja tarvittaessa opastaulu on kiinnitetty paikoilleen viimeistään rakennusta käyttöönottaessa.

Asemakaava-alueilla osoitenumerot on mahdollisuuksien mukaan pimeään aikaan valaistava. Tontin omistajan tai haltijan tulee pitää osoitemerkinnät toimintakuntoisina.

Rakennuspaikan liikennejärjestelyt ja ajoneuvoliittymä

Pelastustien tarpeellisuudesta päätetään rakennuslupavaiheessa ja se on merkittävä asemapiirrookseen.

Pelastuslaitoksen nostokalustolla tulee olla vapaa pääsy (pelastustie) rakennuksen viereen siten, että pelastustoimenpiteet ovat mahdollisia. Pelastustie on pidettävä vapaana ja ajokelpoisena myös talviaikana.

Pelastustie on mitoitettava pelastuslaitoksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Pelastustie tulee merkitä tieliikenneasetuksen 21 §:n mukaisella tekstillisellä lisäkilvellä.

Rakennetun ympäristön hoito

Autojen, asuntovaunujen, veneiden, työkonien tai vastaavien säilytys tontilla on toteutettava niin, ettei säilytyksestä ole haittaa naapureille tai ettei säilytys rumenna ympäristöä tai katunäkymää.

Tapahtumien järjestäminen

Tapahtumalle on aina hankittava lupa maanomistajalta tai vesialueen haltijalta, joka myös määrittää lupaehdot ja alueen vuokrahinnan.

Tapahtumien järjestämistä varten voidaan julkiseen kaupunkitilaan pystyttää yleisötelttoja ja muita vastaavia siirrettäviä rakennuksia ja rakennelmia ilman rakennusvalvontaviranomaisen lupaa, jos ne ovat paikallaan ja käytössä enintään kaksi viikkoa.

Teltoissa on oltava yleisömäärään nähden riittävästi opastettuja poistumisreittejä ja alkusammutuskalustoa. Teltat on kiinnitettävä tukevasti maahan.

Tilapäisten rakennelmien, esiintymislavojen ja telttojen turvallisuudesta vastaa tapahtuman järjestäjä. Järjestäjän on annettava vastuuhenkilön allekirjoituksella varustettu todistus siitä, että em. rakennelmien turvallisuus vastaa Suomen rakentamismääräyskoelman vaatimuksia rakennuksen kestävyys- ja käyttöturvallisuuden osalta. Todistus on esitettävä tapahtuma-alueen tarkastusta suorittavalle viranomaiselle.

Tapahtumien jälkeen kaikki rakennukset ja rakennelmat on poistettava viipymättä ja tapahtuma-alue siistittävä. Vahingoittunut tai likaantunut katu- tai muu alue on kunnostettava ja siistittävä välittömästi.

Tapahtumia järjestettäessä on huolehdittava muun muassa riittävästä jätehuollosta käymäläjärjestelyistä, häiritsevän melun ennalta ehkäisystä ja paikan siistimisestä tapahtuman jälkeen. Tapahtuman järjestämiselle on hankittava muut mahdollisesti tarvittavat luvat.

Automaattisen sammutuslaitteiston asentaminen

Turvallisuusselvityksen (pelastuslain mukaan poistumisturvallisuusselvitys) perusteella rakennukseen asennettavan automaattisen sammutuslaitteiston asennus vaatisi toimenpideluvan. Sama vaatimus koskisi myös ns. omaehtoisia sammutuslaitteistoja.

Automaattisen sammutuslaitteiston tai paloilmoittimen poistaminen

Automaattisen paloilmoittimen tai sammutuslaitoksen poistaminen rakennuksesta (voimassaolevassa rakennuslupapäätöksessä kirjattu) vaatisi toimenpideluvan, jossa käsitellään mitä helpotuksia laitteistojen asentamisella on rakennuksen rakentamisajankohdaksi annettu ja ne vaatimukset mitä rakennuksessa on suoritettava ennen em. laitteistojen poistamista.

Rakennusjärjestysehdotukseen on tehty lausuntojen mukaiset korjaukset.

Rakennusjärjestysehdotus on laadittu yhdenmukaiseksi Keiteleen, Tervon ja Vesannon kunnille.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 6.1. §:n mukaan rakennusjärjestysehdotus on pidettävä kunnassa julkisesti nähtävänä vähintään 30 päivän ajan ja ilmoitettava vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti ilmestyvässä sanomalehdessä sekä pyydettyä lausunnot alueelliselta ympäristökeskukselta, maakunnan liitolta ja kunnalta, jonka alueiden käyttöön tai rakentamiseen rakennusjärjestys vaikuttaa.

Kunnan jäsenillä ja osallisilla on oikeus tehdä muistutus rakennusjärjestysehdotuksesta ja se on toimitettava kunnalle ennen nähtävänä oloajan päättymistä.

Rakennusjärjestysluonnos on ollut nähtävillä 19.8. - 16.9.2019 Keiteleen, Tervon ja Vesannon kunnanvirastoilla sekä kuntien verkkosivuilla.

Kuulutus on ollut Sisä-Savon lehdessä ja Pielavesi-Keitele lehdessä viikolla 34.

Rakennusjärjestysehdotus on esityslistan oheismateriaalina.

Valmistelija: Rakennustarkastaja, Eero Talja
044 057 3720, eero.talja@tervo.fi

Oheismateriaali

OM 1: Rakennusjärjestysehdotus

Esittelijän päätösehdotus:

Ympäristölautakunta päättää hyväksyä rakennusjärjestysehdotuksen ja esittää sen kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi ja nähtäville asetettavaksi rakennusjärjestysehdotuksen (OM1)

Päätös

Hyväksytty esityksen mukaisesti

ILMOITUSASIAT

Ymp.ltk
23 §**Rakennusvalvonta**

- Lausuntopyyntö: Muutokset rakennusten paloturvallisuusasetukseen, Ympäristöministeriö
- Lausuntopyyntö: alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää koskevista alustavista pykäläluonnoksista ja niiden perusteluista, Ympäristöministeriö

Ympäristönsuojelu

- ympäristöhallinnon kovakuoriaistyöryhmän tutkimuslupa 2019-2023 Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnoimille alueille
- Lehtiartikkeli, Sisä-Savon Lehti, 17.10.2019
- Savo-Pielisen jätelautakunnan kokouspöytäkirja 3.10.2019

Keitele

- Ojitusilmoitus, hanke 76190237, Suonpään ojitus, ELY-keskus
- Ilmoitus vesistön alituksesta, Hamula, ELY-Keskus
- Ruoppausilmoitus, 239-407-4-57, ELY-keskus
- Keitele kunta, jätevedenpuhdistamojen vuosiraportti 2018
- Keitele kunta, jätevedenpuhdistamon vesistötarkkailu 2018
- Keiteleen jätevedenpuhdistamon kuormitustarkkailuraportti 20.8.2019 (sis. kompostikentän vesien tarkkailun)

Tervon kunta

- Ruoppausilmoitus, ELY-keskus, kiinteistö 844-414-9-61
- Kehotus, jäteastian sijainti kiinteistöllä 844-411-17-25
- Lopputarkastus, Kiinteistö 844-411-17-26
- Kompostoritarkastukset tulokset
- Tervon kunta, jätevedenpuhdistamojen vuosiraportti 2018
- Tervon kunta, jätevedenpuhdistamon vesistötarkkailu 2018

Vesannon kunta

- Horonjärven ja Lääminginjärven järjestely-yhtiön ilmoitus 20.4.2019 kokouksen toimijoista
- Venevalkaman rakentaminen kiinteistön 921-401-6-107
- Ojitusilmoitus, 921-403-7-117 ja 921-403-7-127, ELY-keskus
- Vesanto kunta, jätevedenpuhdistamojen vuosiraportti 2018
- Vesanto kunta, jätevedenpuhdistamon vesistötarkkailu 2018

Esitys:

Ympäristölautakunta merkitsee edellä mainitut ilmoitusasiat tietoonsa saatetuiksi.

Valmistelija: Ympäristönsuojelutarkastaja Jani Huttunen
044 7975 552, jani.huttunen@tervo.fi

Päätös:

Merkittiin tiedoksi saatetuiksi

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet:

TIEDOKSI VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

Ymp.ltk

24 §

Ympäristölautakunnalle on saapunut tiedoksi seuraavat viranhaltijapäätökset:

Rakennusvalvonta

Keiteleen kunta

- Julkipanolistat Keitele 9.9.2019, 13.9.2019, 25.9.2019, 26.9.2019, 27.09.2019, 9.10.2019

Tervon kunta

- Julkipanolistat, Tervo 15.8.2019, 20.8.2019, 23.8.2019, 30.8.2019, 4.9.2019, 10.10.2019, 14.10.2019, 16.10.2019

Vesannon kunta

- Julkipanolistat Vesanto 22.10.2019, 17.10.2019, 11.10.2019, 27.9.2019, 23.9.2019, 19.9.2019, 13.9.2019, 5.9.2019, 30.8.2019, 23.8.2019,

Ympäristönsuojelu

Ei viranhaltijapäätöksiä

Esitys:

Ympäristölautakunta merkitsee edellä mainitut pöytäkirjajäljennökset ja viranhaltijapäätökset tietoon saatetuksi.

Samalla ympäristölautakunta päättää, ettei se ota edellä sanotuissa kokouksissa ja viranhaltijapäätöksissä mahdollisesti otto-oikeuden piirissä olevia asioita käsiteltäväkseen.

Päätös:

Esityksen mukaisesti

OIKAISUVAATIMUSOHJE	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.
Asiat	Pykälät: 21 §
Oikaisuvaatimusviranomainen	Keiteleen, Tervon ja Vesannon yhteinen ympäristölautakunta Laituritie 1, PL 14, 72601 Keitele Sähköposti: keitele@keitele.fi Fax: 017 273 1099
Oikaisuvaatimus-oikeus	Oikaisuvaatimuksen saa tehdä: • se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) • kunnan jäsen
Oikaisuvaatimusaika	Oikaisuvaatimus on tehtävä kunnallisvalituksen alaisista asioista 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaunnista ja hallintovalituksen alaisista asioista 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaunnista. Oikaisuvaatimus on toimitettava Keiteleen kuntaan viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon , jollei muuta näytetä, seitsemän päivän (7) kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.
Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö	Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava: • päätös, johon haetaan oikaisua • se, millaista oikaisua vaaditaan • millä perusteella oikaisua vaaditaan Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.
MUUTOKSENHAKUKIELTO	Valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta (Kuntalaki 136 §). Pykälät: § Hallintolainkäyttöl 5 §:n/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta. Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

VALITUSOSOTUS	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.
Valitusviranomainen	Itä-Suomen hallinto-oikeus Minna Canthinkatu 64, PL 1744, 70101 Kuopio Puh. 029 564 2502, Fax 029 564 2501 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös asiointipalvelussa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Asiat	Kunnallisvalitus, pykälät: 18 §, 22§, 23§ Hallintovalitus, pykälät: 17§, 19§, 20 § Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite, sähköposti, telefax Pykälät
Valitusoikeus	Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta valittamalla myös se, jolla on lain mukaan valitusoikeus asiassa.
Valitusaika	Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluessa kirjjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joul- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.
Valitusperusteet	Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Hallintovalituksen saa tehdä erityislainsäädännön mukaisesta päätöksestä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Valitusta ei saa tehdä hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista. (HLainkäyttöl 5 §) Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.
Valituksen muoto ja sisältö	Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava: • päätös, johon haetaan muutosta • miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi • perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Valitukseen on liitettävä: • päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä • todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta • asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
Oikeudenkäyntimaksu	Hallinto-oikeus voi periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun. Maksuista säädetään laissa tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista 701/1993.

